నేరస్థులు

[కథానిక]

శ్రీ బలివాడ కాంతారావు

వ్రాంపిన చింకిచొక్కామీది రక్తపుమరకలను, భయం, ఆవేశం, ఆతృతా సూచించే ముఖవర్చస్సునూ, నుదుటినుంచి కారుతున్న రక్తాన్నీ చూచిన అప్పలస్వామికి నోటివెంబడి మాట రాలేదు. కన్న కుమారుని యీ స్థితిని జూచిన ఆయననేత్రాలు కన్నీటిలో మునిగిపోయాయ్. ఆయనహృదయం తీరని ఆవేదనతో మూలుగుతోంది.

'ఏం! తన నరసరాజు తనతో మాట్లాడడేం? పుట్టిమీది గంజికుండమీద చేయి వేస్తున్నాడు—ఆకలి వేస్తోందా? అయ్యో! యెన్నడూ లేనిది తన పాదాలకు నమస్కరిస్తున్నాడే—ఇదంతా యేమిటి? యెందుకు?—' భావాలు దొర్లిపోతున్నయ్ అప్పలస్వామిమనోవీథిలో. చివరకు, 'ఏం నాయనా?' అన్న తండ్రిపలుకులు నరసరాజును కంపింపజేశాయ్. 'నాన్నా, వస్తాను. గంజికుండమాత్రం జాగ్రత్తగా వుంచు...' అంటూ పాకబయటకు వచ్చి రైలుస్టేషనకు పోయే రోడ్డువైపు నడచిపోయాడు. అప్పలస్వామికి ఆందోళన హెచ్చింది. కొడుకుమాటలను, వింత ప్రవర్తనను మొదట అర్థం చేసుకోలేకపోయాడు. అదంతా తన జీవితంలో చూచిన పాడుకలలలో ఒక కలేమో అనుకున్నాడు. 'రాజా...' అని పిలిచాడు. తానెంతో గట్టిగా, పిలిచా ననుకున్నాడు. కాని ఆ పలుకులు ఆపాకనుదాటి పైకి పోలేదు. నిస్పృహతో అలా కాస్సేపు కూర్చుండిపోయాడు.

'అయ్యో! రామా...' అంటూ లేచాడు. కండ్లు తిరిగాయ్. చేతిలో కర్రవూత లేకపోతే నేలపై పడవలసిందే. గంజికుండ దించాడు. ఇటూ అటూ కదిపాడు. అందులో కుడిచేతిని పెట్టి తీశా డొక వస్తువును. సూర్యుడు అపుడే క్రుంగిపోతున్నాడు. పాకలో వెలుతురు లేదు. గడపలోనికి వచ్చా డా వస్తువును పట్టుకొని. అదొక బంగారుగొలుసు. దానిని తానింతకుముందు చూచాడు. తానే చేయించాడు. తన చేతితోనే తన చిట్టెమ్మమెడలో వేశాడు నవ్వుతూ. మరల యిన్నాళ్ళకు తనకొడుకుమూలంగా తన చేతిలోనికి వచ్చిందా నగ. గొలుసుమీద యింకా ఆ పేరు 'చిట్టెమ్మ' అలాగే వుంది. అప్పలస్వామి గుండె నీరైపోయింది. పొంగిపొరలే దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేకపోయాడు. 'అయ్యో! రామయ్యతండ్రీ' అని బిగ్గరగా యేడ్చాడు. ఆ గొలుసును రెండుచేతులతో పట్టుకొని కళ్ళకు అద్దుకున్నాడు. ఒడిలో దాచుకున్నాడు, గుండెకు అదుముకున్నాడు. దానిని కన్నీటిప్రవాహంతో కడిగివేశాడు. పశ్చాత్తాపంతో కుమిలిపోతున్న అప్పలస్వామిని యీ సంఘటన మరీ దుఃఖసముద్రంలో ముంచింది. ఉన్న కాస్త వెలుతురూ మాయమైపోయింది. చీకటి. ఆ చీకటిలో అలా కూర్చున్నాడు. శ్మశానంలో గతిలేని శవంలా జంబుకోత్తముల నవ్వులాటకు తాను బ్రతికున్నా ననుకున్నాడు.

పేదవాడై దేవుణ్ణి, ధర్మాన్ని కొలిచే భాగ్యం ఆయనకు లభించింది. అదే ఆయనలో వుండే సంతృప్తి. కర్ర చేతితో పట్టుకొని రోడ్డుప్రక్కనుంచి ౪౫ యేండ్లలోనే ౬౦ యేండ్లముదిమిని సంపాదించగలిగిన అప్పలస్వామి నడుస్తున్నాడు. 'ఇదిగో, యీ మేడ—నాచేతులారా డబ్బు ఖర్చుపెట్టి కట్టించాను—నా సుఖంకోసం. ఇక్కడే నా జీవితంలోని వెలుగు—

అది వెలుగని అప్పట్లో అనుకొని మురిసిపోయాను. ఏం! ఎంచేత యీ రోజులు యిలా వుంటాయని ఒక కలలోనైనా భగవంతుడు అప్పుడు చూపించలేదు? ఒక్కసారైనా ఆయనకు అప్పట్లో చెయ్యెత్తి నమస్కరించి, రామా అని ఒక్కసారైనా పలికానా? లేదే. కాని ఆయన దయార్ద్రహృదయుడు. పరివర్తనం ఒక స్త్రీద్వారా సంఘటింపజేశాడు...' ముందుకు నడిచాడు అప్పలస్వామి; మేడవీథిగుమ్మందగ్గర నిలుచున్నాడు.

'టక్, టక్—'

'వెధవముష్టికి యిదా వేళ? తలుపుకొట్టి మరీ రేమి ట్రీ స్వతంత్రం—దిక్కుమాలిన వెధవా...'

'క్షమించు తల్లీ. ఈ దిక్కుమాలిన వెధవ భగవంతుడు దిక్కని మీ కనికరంవల్లనే తెలుసుకోగలిగాడు. మీ రిలా యీ అంతఃపురంలో వుండటానికి కారణం నేనే. ఆ డబ్బంతా మీవలపుకోసం ధారపోశా నని మొదట అనుకున్నాను. కాని అది వలపుకోసంకాదని యిపుడు తెలుసుకున్నాను. దేవు డనేవా డొక డున్నా డని తెలుసుకోటానికి అవకాశ మిచ్చిన మహాత్మురాలవగు నీకు గురుకట్నంగా నా యావదాస్తినీ ధారపోశా ననుకుంటున్నాను....'

'నివ్వా—యేం టా వాగుడూ నివ్వూనూ. నీ పోరు యింకా యెందుకు? పోతావా పోవా? అప్పలస్వామైతే మాకు హెచ్చు అనుకున్నావా?'

'కాదమ్మా కాదు. ఈ అవస్థలో వున్న అప్పలస్వామి మీకు హెచ్చుకాదు. అప్పలస్వామికే మీరంటే భక్తి, మీఅమ్మాయంటే ప్రేమ—వాకూతు రని మురిసిపోతాను. నాకొడుకు నరసరాజు, మీరు వాడి తల్లి అని తెలీక దొంగలాడి తీసుకవచ్చినట్లుంది. కుర్రవాడిని నాముఖం చూసైనా క్షమించి యీ గొలుసును తీసుకోండి. వాడుచేసిన దొంగపనికి పాపఫలం అనుభవించాడు—తలమీద దెబ్బ తగిలింది...'

'ఇద్దరూ కలవంది యీ పని కాదు. నా గుమ్మానికి మాటిమాటికి యెందు కొస్తావ్? మాకు చిన్నతనం కాదూ నలుగురిలో. నీకు సరియైన స్థలం యిప్పుడే చూపించాలి!—అయ్యో! ఇన్స్పెక్టరుగారూ, ఆ దొంగ యిక్కడే వున్నాడు'అని కేక వేసింది. ఆమె కుమార్తెతో మాట్లాడుతున్న యిన్స్పెక్టరుగారు కేక విని యిద్దరు పోలీసులతోసహా అక్కడకు వచ్చారు. అప్పలస్వామిచేతులకు బేడీలు పడ్డాయి.

'అమ్మా! అంతేనా...యింకా యేమైనా గురుకట్నం కావాలా?—' ఆమెవైపు చూసి సవినయంగా ప్రశ్నించాడు అప్పలస్వామి.

'కట్నం యిస్తాడు. ఇక సుఖంగా వుండొచ్చు. ఇంటియెదురుగా కూర్చొని యీదురోమన్న నీ యేడుపే మమ్మల్ని చిన్నరికం చేస్తోంది. ఇన్స్పెక్టరుగారూ, అంతా మీచేతుల్లో వుంది. వస్తాను...' అంటూ తలుపువేసింది ఆమె.

*　　*　　*

పోలీసు స్టేషనులో—

'నే నెవరినో తెలుసుకోకుండా నోటికి వచ్చినట్లు కూస్తున్నావ్...'

'తెలుసును,బాబూ తెలుసును—ఆనాడు మీరు కాళ్ళమీద పడితే కాగితం రాసియిచ్చాను—జ్ఞాపకం వుండదేమో!—తమరు సబినస్పెక్టరు కావటానికి ఆ కాగితమే అనుకుంటాను...'

'చూడవోయ్ నెంబరు నూటపదకొండూ—ఈ అడుక్కునోడు నాకు నౌకరీ యిప్పించాడట! వెధవ మాటలు, నివ్వూ నీ వెధవబ్రతుకున్నూ...సరిగా అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పు అధికప్రసంగం చెయ్యక. ఈ గొలుసును యెవరు దొంగిలించారు?'

'బాబూ, నే నేం అధికప్రసంగం చేశాను—?'

'నువ్వు చేశావని నే నంటున్నానుగా—చెప్పు. యెవరు దొంగలాడారు?'

'నాకొడుకు నరసరాజు'

'ఎలా దొంగిలించాడు?'

'అదేమో నాకు తెలీదు బాబూ. కంగారుగా వచ్చి గంజికుండలో యిది పడవేసి మళ్ళీ స్టేషనువైపు పరుగెత్తాడు...'

'యెలా వుంటాడు నీ కొడుకు?'

'చామనచాయగా వుంటాడు. నాయంత పొడుగే. మనిషి పుట్టి యెముకలపోగే. బుట్టలాంటి తల. ఇరవయ్యేళ్ళేడు యింకా నిండలేదు బాబూ...'

'ఎలాంటి బట్టలు వేసుకున్నాడు?'

'భుజాలు చిరిగిన మాసిన ఖద్దరుచొక్కా, మాసిపోయిన చింకి కాకీనిక్కరూ తొడుక్కున్నాడు. తలమీద దెబ్బ తగిలింది. కారిన రక్తం బట్టలమీద పడి మరకలై పోయింది...'

'విన్నావోయ్ హెడ్డూ...వీడి కేం తెలీదట. వీడు చెయ్యమనకపోతే ఆ గుంటడు చేస్తాడా దొంగతనం?' అన్నాడు మీసాలు త్రిప్పుతూ సబిన్సపెక్టర్.

'నిజం చెప్తావా లేదా ముసలిఒరడా...'అంటూ లాటీతో హెడ్ కానిస్టేబిల్ అప్పలస్వామివీపుమీద పొడిచాడు.

'అయ్యో! రామా...'అంటూ తల దించాడు అప్పలస్వామి బాధతో.

'దొంగవెధవకి రాముడట...'అంటూ అప్పలస్వామిని యీడ్చుకొంటూ కొట్టులో త్రోశాడు హెడ్ కానిస్టేబిల్.

'తమ శెలవు లేకుండానే అప్పుడే నెంబరు ౧౦౩, ౧౦౫, ౧౧౨, ౬౮ లను పంపించాను వాడి కోసమై...'అన్నాడు తిరిగివచ్చి హెడ్డుగారు.

'అలా వుండాలోయ్ తెలివితేటలు...' అని సగర్వంగా నవ్వాడు సబిన్సపెక్టరు టేబిల్ గ్రుద్దుతూ.

నడిరాత్రి—

రాముని మనసులో తలచుకొని పోలీసుస్టేషనులో యినుపవూచలవెనుక తన్మయుడై కన్నులు మూశాడు అప్పలస్వామి.

ఎవరో యేడుస్తున్నారు. కేకలు వేస్తున్నారెవరో. తెలివి వచ్చింది. వింటున్నాడా మాటలు. వినలేకపోతూడు. చెవులు మూసుకున్నాడు. పోలీసులు నరసరాజును లాటీదెబ్బలతో చంపుతున్నారు. అప్పలస్వామికి కొడుకుమీద వున్న వాత్సల్యం నిముషనిముషానికీ హెచ్చుతోంది. బోనులో పడ్డ యెలుకలా యిటూఅటూ తిరుగుతున్నాడు. కొడుకు తప్పు చేయటానికి కారణం తండ్రియైన తనే అనుకున్నాడు. తాను ఆకలితో పడుతున్న బాధను చూడలేకే కొడుకు అంత పాడుపని చేసివుంటాడని తలిచాడు. కొడుకునకు విద్యాబుద్ధులు చెప్పించక, ఉన్న రెండులక్షలరూపాయల ఆస్తిని తగలేసిన తనే ఆ కొడుకు ఆ పని చేయటానికి దోహద మిచ్చానని బాధపడ్డాడు. చివరకు పోలీసుల చేతిలో పడటానికి కారణం తనే అని గ్రహించుకున్నాడు. కొడుకు నిర్దోషి; తానే దోషి. ఈ నేరంకంటే ఒకప్పుడు తాను చేసిన పెద్ద నేరానికి శిక్ష పొందలేదే! ఈ రెండు నేరాలకూ శిక్ష యిపుడు అనుభవించాలని అప్పలస్వామి కోరుకున్నాడు.

* * *

కోర్టుకు తండ్రివెనకాలే కొడుకు నడుస్తున్నాడు బేడీలతో—

ఒకనాడు ఆ తారురోడ్డుమీదే విలాసంగా ఆ విలాసినితో, సిల్కుసూటుతో నవ్వుతూ కారుమీద తిరిగాడు. ఎందరి నమస్కారాలనో అందుకున్నాడు. ఈనాడు ఆ రోడ్డుమీద యెండలో తల వంచుకొని మాసిన జీర్ణవస్త్రాలతో, పెద్ద గడ్డంతో, చింపిరితలతో తల వంచుకొని ముందుకు నడుస్తున్నాడు. కాలికి జోడు లేదు; పాదాలు మాడిపోతున్నాయ్. ప్రజలకు ముఖం చూపించలేక సిగ్గుచేత కుమిలి క్రుంగిపోతున్నాడు. ఆయనసిగ్గు ఆయననే తింటోంది. కాని ఆయనవేపు చూచి కనికరించిన మనుష్యు ల్లేరే...!

వెనక నడుస్తున్న కొడుకుతో అన్నాడు—
'నాయనా! రాజా! నిజం చెప్పు తండ్రీ'

'నిజం చెప్తాను నాన్నా!'

'ఆఁ ఆఁ. చెప్తావా నా తండ్రీ?'

'ఈ జైలులోనే బాగుంది. కష్టపడినా, కడుపుకు గంజినీరైనా దొరుకుతోంది. తప్పక నిజం చెప్తాను.'

కొడుకుమాటలు విన్న అప్పలస్వామి సిగ్గును దూరంగా పారద్రోలాడు. పక్కకు తల తిప్పి

కొడుకు నోసారి చూచాడు. అన్నిటికీ ఆ రాముడే వున్నాడని నవ్వుకున్నాడు.

కోర్టులో—నరసరాజు యీలా మొదలు పెట్టాడు:

'ఆ గొలుసును నేనే దొంగలాడాను బాబూ. ఆరోజు సాయంత్రంవరకూ తిరిగానుగాని యెక్కడా ఒక్కానీకూలైనా దొరకలేదు. ఆ ముందురోజునుంచీ నాన్నకు భోజనం లేదు. కాసింత గంజి వుంటే త్రాగక నాకే వదిలేశాడు. అదిగో ఆ కుర్చీమీద కూర్చున్న ఆయన నా నెత్తిన మూట పెట్టాడు ఆవేళ సాయంత్రం. ఇంత కూలిస్తా ననలేదు. గొప్పవారు కదా అని నేనూ యింత కూ లివ్వం డని అడగలేదు. చాలా దూరం—మూట బరువైంది. ఆ మేడలోపలికి వెళ్లి మూట దించాక అణాడబ్బులు చేత పెట్టారు. నాకు పావలా యిస్తేనా నాకష్టం తీరదు. నాకు పావలా యిస్తేకాని యిల్లు కదల నన్నాను. అదిగో, ఆయమ్మ కర్ర పట్టుకొని వచ్చింది. పోతావా పోవా అంది. నాకూలి యిచ్చేంది నేను కదల నన్నాను. నన్ను కర్రతో కొట్టింది. తలమీదనించి రక్తం కారింది. ఆవిడ మెడలో బంగారంగొలుసు కనపడ్డాది. ఆ గొలుసు చూడ్డంతోనే నాకు అది దొంగలాడ బుద్ధి వేసింది. ఆయమ్మ చేతులు పట్టుకొని మెడలో గొలుసు లాగివేశాను. మాకు కడుపునిండా గంజి దొరుకు తుందనీ, దెబ్బ పోవడానికి డాక్టరుకు డబ్బు యివ్వ వచ్చునీ అనుకున్నాను. సందుసందుల్లో దాగొని యింటికొచ్చాను. నాన్నతో చెప్పితే కోప్పడతాడని తెలుసును. నావెంట యెవరో పరుగెత్తి నన్ను పట్టుకోడానికి వస్తున్నా రనే భ్రమిసిపోయాను. గొలుసు గంజి కుండలో వేసి స్టేషనుదగ్గరకు వెళ్లాను. రైలుబండి ఉంది. నాన్నను వదిలేసి పోవటానికి మన సొప్పలేదు. కూర్చొని ఆలోచించాను గంటలతరబడి. తిరిగి యింటికి వచ్చేస్తున్నాను—నాన్నతో చెప్పి వాళ్ళ గొలుసు వాళ్లకిచ్చేద్దామని. త్రోవలో పోలీసులు పట్టుకున్నారు. అంతే నాకు తెలిసింది. నన్ను జైలులోనే వుండనీయండి. కష్టపడినా కడుపు కేదో దొరుకుతోంది. ఒక్కటే నాకు చింత—మానాన్న యెలా వుంటాడో అని.'

నరసరాజు చెప్పటం పూర్తిచేశాడు. అప్పల స్వామి మొదలెట్టాడు, మేజస్ట్రేటు 'నివ్వు నీ కొడుకును దొంగతనం చెయ్యమన్నావా లేదా?' అని అడగటంతోనే.

'ప్రభువువారు నా పలుకులు కొంత వింటారనే ఆశతో చెప్పుకుంటున్నాను. నా కొడుకుమాటలు విని నన్ను నిర్దోషిని చెయ్యకండి. నాకొడుకే నిర్దోషి నా దృష్టిలో. అసలైన దోషిని నేను. నా దోషం నిరూపించడానికి అప్పట్లో యెవరికీ శక్తి లేకపోయింది. నా దోషాన్ని నేనే చెప్పుకుంటాను. నేను నేరంచేసి చాలా కాల మైందని నన్ను శిక్షించటం మానకండి మీరు. ఒకప్పుడు మీరు మానివేస్తే నేనే శిక్షించుకుంటాను. నా నేరం నిరూపించడానికి నాదగ్గర కాగితా లేమీ లేవు. ఇదిగో, నా చేతిపై వున్న పెద్ద గాయంయొక్క మచ్చ. అపుడపుడూ యీ మచ్చ వున్న భాగంలో గొప్ప నొప్పి పుట్టుంది. హారేరామ్, క్షమించు తండ్రీ అని శ్రీరామున్నీ, నా చిట్టినీ తలచుకోగానే బాధ నయమౌతుంది.

మీరు న్యాయమూర్తులు. ఈ కూలివాళ్లిద్దరూ యింత బాగా మాట్లాడుతున్నా రని విస్మయం చెందకండి. మా మాటలు విన్నాక మీరు నమ్మితే ఆశ్చర్య పడరు. నా కొడుకును యెందులో లేకపోయినా మాటలలో తరిఫీదు చేశాను.

మీరు ధర్మప్రభువులు. మీరు నాగోల వినటానికి సమ్మతిస్తారు. ఒకప్పుడు యిష్టపడకపోతే యినుప వూచలతో నా జీవితం చెప్పుకొని వాటి కరుణవల్లనే నా ప్రాణాన్ని విడుస్తాను. ఇనుముకు ప్రాణం, మానం లే దనుకోగలరు. దానికీ వుంది. నే చేసిన ఘోరమైన పనిని చూచిన యినుపవస్తువు వూరుకోక నాచెయ్యమీద పడింది. నా రక్తంతో నా చిట్టిరక్తాన్ని కలిపింది. కలకాలం నే చేసిన దురంతాన్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకునేట్లు చేసింది. అటువంటి కత్తి!—ఇనుముతో చేయబడిన ఆ వస్తువుకు—అది సంపాదించుకున్న రక్తాన్ని బ్రాందీతో కడిగివేశాను; కృతఘ్నుడ నయ్యాను. ఎప్పుడైనా ఆ యినుముయొక్క రక్తాన్ని తిరిగి నడ్డీతోసహా నేను యిచ్చి నా అప్పు తీర్చితేగాని నాకు గతిలేదు.

అసలువిషయాలు చెప్పమరిచాను. మీతో తన స్వవిషయాల్ని చెప్తున్నది—లక్షాధికారి, బలిష్ఠుడు, స్త్రీలోలుడు, గర్విష్ఠుడైన అప్పలస్వామి కాదు. ఒక మహావనితచల్లనిచూపువల్ల దేవుడున్నాడని తెలుసుకున్న ఓ అప్పలస్వామన్న పేరుతో వున్న అస్థిపంజరం.

వినండి. నాపేరు అప్పలస్వామి. రెండులక్షల ఆస్తి చేతికప్పగించి తండ్రి చనిపోయాడు. చిన్నప్పుడే పెండ్లిచేశాడు నాన్న. ఆయన చనిపోయాక నాభార్య చిట్టెమ్మ కాపరానికి వచ్చింది. క్రొత్తగా నాచేతులతో డబ్బు ఖర్చుపెట్టి కట్టించిన భవనంలో మొదటి మూడుసంవత్సరాలూ చాలా ఆనందంగా గడచిపోయాయ్. సంఘంలో మాపేరు మార్మ్రోగింది. ఏది కావాలన్నా, వెళ్ళవోయ్ అప్పలస్వామి భార్య చిట్టెమ్మదగ్గరకు అని అనేవారు. ఆ మూడేండ్ల ఆనందఫలితమే యీ నరసరాజు—నాకొడుకు.

కన్నవారింటికి పురిటికి పోయింది చిట్టి. నాభార్య యేడు నెలలు పోయాక తిరిగి వచ్చేటప్పటికి నాతత్త్వం మారిపోయింది. అప్పట్లో మారిపోయిందని తెలుసుకోలేకపోయాను. క్రొత్త స్నేహితులు, క్రొత్త వర్తకులు, క్రొత్త పానీయాలు, క్రొత్త భార్యలు—అదంతా ఓ పాడు కల. నే వర్ణించలేను. నాకు సరీగా జ్ఞాపకం లేదు కూడాను.

ఒకస్త్రీ—ఆమెను అపుడు వలచాను. నా సర్వస్వం ధారపోశాను—అప్పట్లో నే తప్పు చేస్తున్నానని అనుకోలేదు. ఆఅందం అమరికను చూసి లోకాన్ని మరచాను. ఆ భోగంలో యింత అసహ్యం వుందని అప్పట్లో తెలుసుకోలేకపోయాను. నాకు త్రాగుడు ఆమె నేర్పింది. చివరకు నే పుట్టింది అందుకే అనుకున్నా. త్రాగుడు, ఆమెది కోసమే నేను యీ ప్రపంచాన పుట్టా ననుకున్నాను. నా చిట్టి యెంతైనా ప్రయత్నించింది నన్ను బాగుచేయటానికి. అదంతా చెవిటివాని చెవులో శంఖారావమే. ఇపుడు తలచుకొంటుంటే గుండె బ్రద్దలౌతోంది.

ఒకస్త్రీ అన్నానే ఆ స్త్రీ, అంతతో ఆగలేదు. ఎందుచేత అంటారేమో? దేవుడున్నాడని తెలుసుకోవటం ఓ బ్రహ్మాండమైన విషయం. ఆ విషయం నేను తెలుసుకోవాలని ఆమె అనుకోవటంవలన ఆ పనులన్నీ ఆమె చెయ్యించిందని యిపుడు అనుకుంటున్నాను.

రామవరం అనే గ్రామంలో మా కొక మామిడితోట, ఆ తోటలో ఒక బంగళా వుంది. అది వేసవికాలం. నా చిట్టి వద్దన్నా యిద్దరం బయలుదేరాం. నరసరాజుకు అపుడు మూడో యేడు. ఆ రాత్రి నా అభిమానానికి నా భార్య విస్మయమందింది. సేవకులనెవరినీ తీసుకవెళ్ళలేదు. చీఃటిరాత్రి. చల్లని గాలి వీస్తోంది. నరసరాజుని యింకో మంచంపై వేసి నా ప్రక్కన పడుకుంది నా చిట్టి. ఏమిటో ఆమెతన్మయత్వం—నిద్రపోయింది. ఒక బ్రాంకీబుడ్డీ పగులగొట్టాను; త్రాగాను. లోకాన్ని మరచిపోయాను. ఆ స్త్రీ యిచ్చిన కత్తి—అదే బాకు కామోసు, ఏం చేశానో ఏమిటో తెలువజాము. నరసరాజు యేడుస్తున్నాడు. నాకు తెలివి వచ్చింది. చూశాను. తల గట్టిగా ఒక్కసారి పట్టుకున్నా. ఇంకొక బ్రాందీబుడ్డీకూడా పగులగొట్టి వుంది. కత్తి కడిగినట్లుంది. మరల ఆ స్త్రీని తలుచుకోగానే గుండె దిట్టమైపోయింది. కోర్టుల వెంబడి నా పెళ్లాన్ని యెవరో చంపారని తిరిగితే ఆమెతో కార్లపై షికార్లు కొట్టడమెలా? ఒక దుప్పటితో శవాన్ని కప్పివేశాను. తోటమాలిపాకదగ్గరికి పోయి ఆ పల్లెలో వున్న డాక్టరుగారిని, మునసబుగారిని తీసుకరమ్మని మాలిని ఆజ్ఞాపించాను. వారిరువురూ వచ్చారు. ఇవిగో యీ యైదువేలరూపాయలు. చెరొక రెండువేల ఐదువందలు తీసుకోండి. కలరావలన చనిపోయిందని మీ రిరువురూ చెప్పాలి. ఎవరో నా భార్యను చంపారు. పోయిన ప్రాణం యేవో పోయింది. దానిప్రాణంకోసం కోర్టు లెక్కడం నా కిష్టంలేదు. నాకు తీరుబడి వుండదుకూడాను. నా మాటలు విన్నారు. సరే అన్నారు. సూర్యోదయమయ్యేసరికి మంటలు మీదికి లేచాయ్ నా చిట్టి బూడిద అయిపోయింది.

నరసరాజు దాసీదానిచేత పెంచబడుతున్నాడు. వాడిని చదివించలేదు. చదివించాలని తలచలేదు. ఆ

స్త్రీ మాయింట్లోకే వచ్చింది. నాతో తినడం మొదలెట్టింది. చివరకు ఆ యిల్లు ఆమెదే ఐయింది. నా రోజులు మారిపోయాయ్. దగ్గర డబ్బు లేదు. ఇదే మంచి సమయం కులంవాళ్ళకు. కులంనుండి వెలివేశారు. చివరకు ఆ స్త్రీ నన్ను నాయింటినుంచే గెంటించింది. నా వయసు ౭౫ యేండ్లంటే మీరు నమ్మరేమో.

సర్వం పోగొట్టుకున్న అప్పలస్వామిని నేను. ఈవూరిలో యేముఖం పెట్టుకొని ఉన్నాడని మీరంటారేమో ? వారికి సమాధానం యిది: నాకొడుకు నావలె బీదవాడు—ఒక కూలి. నా కూతురు ఒక శ్రీమంతురాలు. ఆ కూతురును రోజూ చూడాలనే భ్రాంతి నన్నీవూరిలో వుండనిచ్చింది. నా కూతురు నేను ఆమెతండ్రి నంటే అంగీకరించదు. ప్రపంచంకూడా అంగీకరించదు. సానిబిడ్డ అంటారు. సానికాని సంసారి కాని నారక్తంలో రక్తం. నాకూతురు. నా యావదాస్తీ నాకూతురుకైనా యిచ్చి తరించానుకదా అని తృప్తిపడతాను. సానిబిడ్డ నాకూతు రెలా అయిందంటారేమో ? వారికి నా సమాధానం యిది: నేను బీదవాడనయ్యేవరకు ఆ స్త్రీ—యిప్పుడు నాగురువు—నాతోనే యెల్లప్పుడూ తిరిగేది. నన్ను హృదయమిచ్చి ప్రేమించిన నా చిట్టిగుండెల్లో కత్తి నాటాను. హృదయం ఖాయకుండా ప్రేమించిన సానినోటిలో నా పెద్దలు గడించిన పాపపుడబ్బు పోశాను. అది యెక్కడకు పోయినా జీర్ణం అవటం కష్టం. నా చిట్టి కొడుకు నన్ను చేరదీశాడు. నా సానికూతురు తల్లి మాటలు విని నన్ను యింటినుంచి గెంటించింది—ఇప్పుడు జైలుకు పంపించింది. నేను దూషిస్తున్నాననుకోకండి. ఉన్నది చెప్తున్నా.

నా కొడుకు కూలిచేసి, రోజుకి అణాకుతక్కువ లేకుండా తెస్తాడు. అదే గంజికాచుకొని త్రాగటం. నా కొడుకు దొంగ కావటానికి బాధ్యుణ్ని నేనే. ఆ గంజిలోనే అమృతం వుందని అనుకొనేవాణ్ని. ఇప్పటి గొంతుకలోనే తియ్యనైన మాటలు వున్నాయనుకుంటున్నా. ఇప్పటిహృదయమే మంచిగా ప్రకాశిస్తుం దనుకుంటున్నా. ఇప్పుడే నే సుఖపడుతున్నా—

ఆ స్త్రీ నాగురువు. నా చిట్టి నా దేవత. ఆ శ్రీరామచంద్రుడు నాగొంతుకలో వుంటున్నాడు. నేను సుఖంగా బ్రతుకుతున్నాను. నా కొడుకు మంచిగుణం నన్నిన్నాళ్లూ కాపాడుతూ వచ్చింది. ఇప్పుడు నా కొడుకు లోకం దృష్టిలో రెండు తప్పులు చేశాడు. ఒకటి—దొంగతనం. రెండు—మొదట పోలీసుస్టేషనులో లేదని అబద్ధం ఆడటం. నా కొడుకు నాకోసమే ఆ తప్పులు చేశాడు. నేరం నాది. నేరస్థుడు యీ ప్రపంచంలో వుండకూడదు. ఇంతవరకూ మీరంతా వినినందుకు మీ అందరికీ నమస్కరిస్తున్నా. నా హృదయకుంబరువు తగ్గింది. నిశ్చింతగా నే నీ లోకం విడిచిపెట్టవచ్చు. నాకొడుకు నేరాన్ని కోర్టులో ఒప్పుకున్నాడు కాబట్టి మూడురెట్లుశిక్ష తప్పక అనుభవిస్తాడని నాకు తెలుసు. నాకొడుకును విడిచి నేను వేరుగా వుండటం అసంభవం...' అప్పలస్వామి తన జీవితగాథ చెప్పాక గడగడ వణికిపోయాడు. కన్నీరు కార్చాడు కొడుకువేపు చూచి. చేతిలో పోటు బయలుదేరింది.

కేసు ఐదురోజులకు వాయిదా పడింది. అప్పలస్వామి, నరసరాజు తిరిగి జైలులో వారివారి కొట్లలోనికి పోయారు.

మరునాడు తెల్లవారింది. కొట్లో అప్పలస్వామి శవం వుంది. చేతిమీద మచ్చ లేదు. పెద్ద గాయం వుంది. అందులోనుంచి ప్రవహించిన రక్తం ముద్ద కట్టి వుంది. జైలుతలుపుయొక్క యినుపవూచలు రక్తమయమై వున్నాయ్. జమాదార్ ఆశ్చర్యపోయాడు, అప్పలస్వామి పహరాకాస్తున్న తనకంటికి అగపడకుండా ఆ ఘోరకృత్యాన్ని యెలా చెయ్యగలిగాడని.

ఐదోరోజు మరల కోర్టులో నేరస్థులలో హాజరైంది ఒక్కరే—నరసరాజు. చివరకు మూడుసంవత్సరాలు కఠినశిక్ష పడింది. జైలులోనికి పోయాడు. ఏడుస్తాడు. ఓదార్చేవా రెవరు ? కొట్టి పని చేయించేవారే అంతా. తండ్రి తలపునకు రావటం, తను గుండె బాదుకొని యేడవటం. జమాదార్ చూచి పనిచేయనందుకు పస్తుపెట్టి వీపు చిట్లగొట్టడం.